

Epizód a történelemben

Mindössze epizód volt... A háború egy napja a sok közül. Valahonnan Keletről, a Volga mellől elindult egy hadsereg hazája visszafoglalására, a hódítók kiűzésére. Elindult, maga előtt hajtva nehéz harcok, tengernyi vér árán a hódítókat. Elindult, hogy megsemmisítse fészüküket, s az ideológiát, melynek nevében háborút hoztak a földre. Mindössze epizód volt, hogy a hódító fészke felé haladva, útjukba esett egy város a magyar Alföldön: Szeged. Órákban is alig mérhető, hogy 1944-ben, október 11-ének hajnalán átvonultak rajta a seregek. S mégis, ezekről az órákról, a huszonnolc esztendővel ez előtti napról mondjuk: fölszabadultunk.

Ilyenkor, az évfordulóra emlékezve, a harcokról szokás beszélni. A vérről, emberek pusztulásáról, a romokról. Hiszen szinte véletlen, hogy Szeged aránylag kicsiny áldozattal megúszta. Mással ezrek pusztultak el, városok váltak romhalmazzá. Mégis, alighanem mindenki számára ismerősek a képek: romba dőltek klinikák, megrongált gyárak, felrobbantott hidak. Szegeden is megszülette a maga tragédiáit a háború. A rombolás, a veszély után minden túlélő gondolata a békét, a régen várt nyugalmat köszöntötte elsőként. Fölszabadultunk.

Legalábbis akkor, 1944 őszén sokaknak pusztán ez volt a fölszabadulás. A megkönnyebbülés érzése, a veszély elmúltának tudata. Az azóta eltelt idő bizonyította: mindez csupán epizód volt, esetleges pillanata a történelemnek. Ez a pillanat önmagában még nem döntött el semmit. De ezek az órák részei voltak egy folyamatnak, egy új rend születésének hajnalán. Egy folyamatnak, amely — ha olykor gyötrelmesen is — új rendet szült: a mai Magyarországot. Eppen ezért talán nem is az epizód, hanem maga a folyamat a fontos.

Szeged kisváros volt akkoriban, bár területe vagy nyolcszorosa a mainak. Mégis: ipara alig volt, nyugodt alföldi városkáként éldegelt, kirívó szegénységgel a környező falvakban, tanyákon. Aztán kisebb lett a város. Régi területének nyolcadrészén élt, kezdett fejlődni. Alakulni, növekedni és gyarapodni. S az új társadalomban beérett új feltételek minőségét produkáltak. Területét tekintve sosem volt ilyen kicsiny Szeged, mint most, s a város sosem volt akkora, mint most. Mindezt az új társadalom teremtetette meg: az iparosodás, az építkezések, az emberek megváltozott gondolkozásmódja, a merőben új társadalmi célok révén.

A város, melyet harminc esztendeje még úrként vett körül a tanyavilág, a város, amely nyolcadrészére csökkent területét sem tudta betölteni, most kinőtte önmagát. Nem fér el többé szűkre szabott kereteiben. Vonzásköré bővül, területe hamarosan öt községgel gyarapodik. Az új világ már megkezdődött. Valamikor, évtizedekkel ezelőtt hajtottak ki a csírák, melyek szétfeszítik a régi kereteket, melyek egyre-másra követelik az újat. Az újat, melyet nem most kezdünk megalkotni, s melynek végcélját fel fogni is alig lehet. Hiszen ez a folyamat — egy dinamikus társadalom fejlődő városának útja — aligha ismer végállomást.

Epizódok a történelemben. Epizód, hogy egy hadsereg átvonult a városon. De e néhány óra elindított egy történelmi folyamatot, melynek új és új epizódjait éljük át, sorsunkat, jövőnkét és jelenünket formáló döntések, cselekvések időszakát. S e pillanatok, epizódok generációkat kísérnek végig itt, a városban, Szegeden is. Egymásra épülve, szerves összetartozásukban határozzák meg a jelent és a jövőt, formálják a történelmet. Talán éppen ezért oly fontos az első — ha epizód is volt csupán. Hiszen belőle fakad minden következő lépés. A város sorsa is, a városé, mely kicsinységében is képes volt olyan naggyá válni, mint azelőtt, volt nagyságában soha.

Szavay István

Üdvözlő távirat Odesszából

Szeged ünnepe alkalmából köszöntő táviratot küldött a szovjet testvérvárosból, Odesszából Leonyid Butenko, az Ukrán Kommunista Párt Odesszai városi bizottságának titkára és Vlagyimir Sulko, Odessza város tanácsának elnöke. A Sipos Géza, az MSZMP városi bizottsága első titkárának és dr. Biczó Györgynek, a városi tanács elnökének címzett táviratban a következőket üzeni Odessza lakossága:

„Az Ukrán Kommunista Párt Odessza városi bizottsága, a városi tanács végrehajtó bizottsága, Odessza Hős Város lakosai legmelegebb, szívből jövő jókívánságokat küldik Önöknek és Szeged minden polgárának Szeged felszabadulásának 28. évfordulója alkalmából.

Boldogságot kívánunk Önöknek, és új, nagy sikereket a szocializmus építésében. Örökké éljen és virágozzék a szovjet és a magyar nép testvéri barátsága.”

Megkezdődött az országgyűlés őszi ülészakaja

Napirenden:

1. Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszámolója a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a fagazdaság helyzetéről, valamint az e területeket érintő törvények és kormányhatározatok végrehajtásáról.

2. Az országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről szóló javaslat.

3. Interpellációk.

Kedden délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. Az ülésen részt vett Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke; Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, továbbá Aczél György, Apró Antal, Fehér Lajos, Gáspár Sándor, Kállai Gyula, Németh Károly, Nyers Reszó, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, valamint a Központi Bizottság titkárai és a kormány tagjai. A diplomáciai páholyokban a Budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője foglalt helyet.

Az ülést Apró Antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. Tájékoztatta a képviselőket, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság benyújtotta az országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről szóló javaslatát, ezt is kézhez kapták a képviselők. Az ülészakra több képviselő nyújtott be interpellációt.

Ezután napirend szerint megkezdődött az első téma tárgyalása. Dr. Dimény Imre emelkedett szólásra. Beszámolója után szünet következett.

Szünet után a miniszteri beszámoló vitájában felszólalt dr. Belák Sándor Veszprém megyei, Szabó Imre Heves megyei, Palkó Sándor Baranya megyei képviselő.

Ebédszünet után dr. Beresztóczy Miklós vette át az elnöklést. Szabó István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöke volt a következő felszólaló. A további vitában véleményt mondott Mateovics József budapesti, Nemeslakti Tivadar Borsod megyei, Angyal János Bács-Kiskun megyei, Lakatos András Somogy megyei, Varga Gyula Zala megyei, dr. Técsi János Komárom megyei, Sárvári István Vas megyei, Marjanek József Fejér megyei, Gócsa József Szolnok megyei, dr. Révay Zoltán Győr megyei, dr. Hargitai Katalin Vas megyei képviselő.

Ma, szerdán délelőtt 10 órakor a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszámolója feletti vitával folytatja munkáját a parlament. (Szabó Istvánnak, a TOT elnökének felszólalását lapunk 2. oldalán ismertetjük.)

A szünetben Kádár János Csongrád megyei képviselőkkel — képünkön balról jobbra: dr. Antalfy Györggyel, Győri Imrével és Nieszner Ferencsel — beszélget

Dr. Dimény Imre beszámolója

Dr. Dimény Imre bevezetőben a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, és az erdészet helyzetéről, fejlődéséről szolt, majd rámutatott arra, hogy ágazataink mind magasabb szinten képesek a társadalmi igények kielégítésére. Pedig az igények gyorsan növekednek. Ezt bizonyítja például, hogy az egy főre jutó fogyasztás hús- és húskészítményekből, valamint tojásból az elmúlt évtizedben kétszeresére nőtt. Ez a társadalmi igények kielégítésére. Pedig az igények gyorsan növekednek. Ezt bizonyítja például, hogy az egy főre jutó fogyasztás hús- és húskészítményekből, valamint tojásból az elmúlt évtizedben kétszeresére nőtt. Ez a társadalmi igények kielégítésére. Pedig az igények gyorsan növekednek. Ezt bizonyítja például, hogy az egy főre jutó fogyasztás hús- és húskészítményekből, valamint tojásból az elmúlt évtizedben kétszeresére nőtt.

sen az év második felében az 1971-es helyzethez képest, bizonyos javulás van.

Tartóssá kell tenni a javulást

Lakosságunkat nyilván elsősorban az érdekli, hogy ez a javulás tartós lesz-e. Így arra kell válaszolnunk, hogy az ellátási gondok felszámolása mikorra várható úgy, hogy a kínálat növekedésével együtt meg tudjuk állítani a zöldség- és gyümölcsárak további emelkedését. Jelentem a tisztelt országgyűlésnek, hogy ennek a kérdésnek a megoldását a következő időszak egyik legfontosabb társadalmi-politikai és termelésfejlesztési feladatának tekintjük. Ennek érdekében sok nehézséget kell leküzdenünk a termelés, és a forgalmazás területén, amihez megfelelő lehetőségeket teremt a kormány a zöldségtermesztés fejlesztésére az elmúlt év végén hozott határozata.

A zöldség- és gyümölcselemlátás kialakult helyzetét sok összefüggésben lehet indokolni. Mindenekelőtt figyelmet érdemel, hogy a gyümölcsfélék árának emelkedése a zöldségárak emelkedését is meghaladta. A gyümölcsfélék árának emelkedése 1971-ben elérte a 21 százalékot, 1972 első felében ez 30 százalékot tett ki. A második fél évben ez mérséklődik, elsősorban az almafelhozatal hatására. A gyümölcsárak egész év átlagában várhatóan magasabbak lesznek az elmúlt évinél. Ebben nagy szerepe volt az elmúlt két esztendő gyümölcstermesztési szempontból igen kedvezőtlen időjárásának. Közrejátszottak azok a termelési nehézségek is, amelyek általában a munkáigényes kultúrákat jellemzik. Mégis azt láthatjuk, hogy külön-

haladta a kínálatot, ezért a fogyasztói árak emelkedtek, ami különösen a kis fizetések, a nagycsaládokat, a nyugdíjasokat és általában a nagyvárosi munkásságot érintette hátrányosan.

A zöldség- és gyümölcselemlátás kialakult helyzetét sok összefüggésben lehet indokolni. Mindenekelőtt figyelmet érdemel, hogy a gyümölcsfélék árának emelkedése a zöldségárak emelkedését is meghaladta. A gyümölcsfélék árának emelkedése 1971-ben elérte a 21 százalékot, 1972 első felében ez 30 százalékot tett ki. A második fél évben ez mérséklődik, elsősorban az almafelhozatal hatására. A gyümölcsárak egész év átlagában várhatóan magasabbak lesznek az elmúlt évinél. Ebben nagy szerepe volt az elmúlt két esztendő gyümölcstermesztési szempontból igen kedvezőtlen időjárásának. Közrejátszottak azok a termelési nehézségek is, amelyek általában a munkáigényes kultúrákat jellemzik. Mégis azt láthatjuk, hogy külön-